

Życie religijne w Polsce

Wyniki Badania spójności społecznej 2018¹

18.12.2018 r.

80,7%

Mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej deklaruje się jako osoby wierzące

Blisko 94% mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej deklaruje przynależność do wyznania religijnego. Wskaźniki religijności pokazują, że prawie 81% uznaje się za osoby wierzące a 3% za niewierzące; około 70% osób modli się raz w tygodniu lub częściej. W mszach lub nabożeństwach co najmniej raz w tygodniu uczestniczy natomiast połowa mieszkańców Polski. Poziom religijności jest zróżnicowany ze względu na wiek. Przejawy życia religijnego uwzględnione w badaniu wskazują na wyższą religijność w starszych grupach wieku.

W notatce zaprezentowane zostały podstawowe wyniki² zrealizowanego w pierwszej połowie 2018 r. badania spójności społecznej dotyczące życia religijnego mieszkańców Polski. Zebrane w badaniu informacje takie jak autodeklaracja wiary, przynależności do wyznania czy poczucie związku z parafią, a także instytucjonalne i indywidualne wymiary religijności ukazane poprzez częstotliwość wypełniania wybranych praktyk pozwalają przedstawić ogólny obraz religijności mieszkańców Polski w wieku 16 lat lub więcej.

Przynależność do wyznania religijnego

W 2018 r. około 94% mieszkańców Polski mających 16 lat i więcej identyfikuje się z instytucjami wyznaniowymi. Najliczniejszą zbiorowość tworzą wierni Kościoła rzymskokatolickiego (91,9%). Członkowie innych Kościołów i związków wyznaniowych to łącznie 1,7% populacji osób w wieku 16 lat i więcej. Drugą co do wielkości grupą wyznaniową w Polsce są wierni Kościoła prawosławnego (0,9%). Członkowie Kościołów protestanckich stanowią 0,3%, Świadkowie Jehowy 0,2%, a wierni Kościoła greckokatolickiego 0,1% mieszkańców Polski. Brak przynależności do jakiegokolwiek wyznania deklarowało natomiast ok. 3% osób. Pozostałe osoby (łącznie 3,4%) odmówiły odpowiedzi na pytanie bądź nie potrafiły określić swojej przynależności wyznaniowej.

Obraz życia religijnego mieszkańców Polski w 2018 r. w porównaniu z 2015 r. w zasadzie się nie zmienił. Zaobserwowano w tym czasie dużą stabilność wskaźników religijności.

Prawie 94% mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej deklaruje przynależność do wyznania religijnego, a około 92% to wierni Kościoła rzymskokatolickiego.

Tablica 1. Przynależność do wyznania religijnego^a (w % osób wieku 16 lat i więcej)

PRZYNALEŻNOŚĆ WYZNANIOWA	2015	2018
OGÓŁEM	100,0	100,0
Należący do wyznania	94,2	93,5
Kościół rzymskokatolicki	92,8	91,9
Kościół prawosławny	0,7	0,9
Kościół protestancki	0,2	0,3
Świadkowie Jehowy	0,3	0,2
Kościół greckokatolicki	0,1	0,1
inne	0,1	0,2
Nienależący do żadnego wyznania	3,1	3,1
Niepotrafiący określić	0,5	0,5
Odmawiający odpowiedzi	2,2	2,9

a Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Do jakiego wyznania religijnego (kościół lub związku wyznaniowego) Pan/Pani należy?”

¹ Reprezentacyjne Badanie spójności społecznej zostało przeprowadzone w dniach 05.02-30.05.2018 r. Odpowiedzi na pytania w kwestionariuszu indywidualnym udzieliło ponad 13 tys. osób w wieku 16 lat i więcej. Dane z roku 2015 pochodzą z poprzedniej edycji badania.

² Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

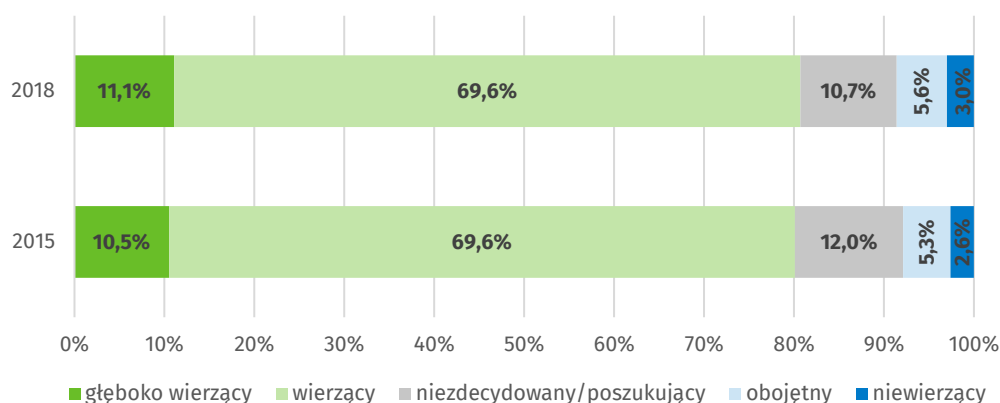
W 2018 r. w porównaniu z 2015 r. nie nastąpiły wyraźne zmiany w strukturze wyznaniowej w Polsce, chociaż odnotowano niewielki (o prawie 1 p. proc.) spadek odsetka osób należących do Kościoła rzymskokatolickiego.

Stosunek do wiary religijnej

Mimo, że deklaracja o stosunku do wiary religijnej ukazuje jedynie przybliżony obraz znaczenia i roli religii w życiu człowieka, to jest ona jedną z najbardziej powszechnych miar religijności nazywaną globalnym wyznaniem wiary. Jak wykazały wyniki badania, w pierwszej połowie 2018 r. blisko 70% mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej to osoby wierzące, a ok. 11% osób określiło siebie jako głęboko wierzące. Kolejną grupę tworzą osoby niezdecydowane, ale przywiązane do tradycji religijnej lub poszukujące (11%). Osoby obojętne wobec wiary stanowią niecałe 6% a osoby niewierzące – 3% analizowanej populacji. Z Badania spójności społecznej wynika, że pomiędzy rokiem 2015 a 2018 nie nastąpiły istotne zmiany w globalnym wyznaniu wiary mieszkańców Polski, choć wystąpił niewielki (nieco ponad 1 p. proc.) spadek odsetka osób niezdecydowanych lub poszukujących.

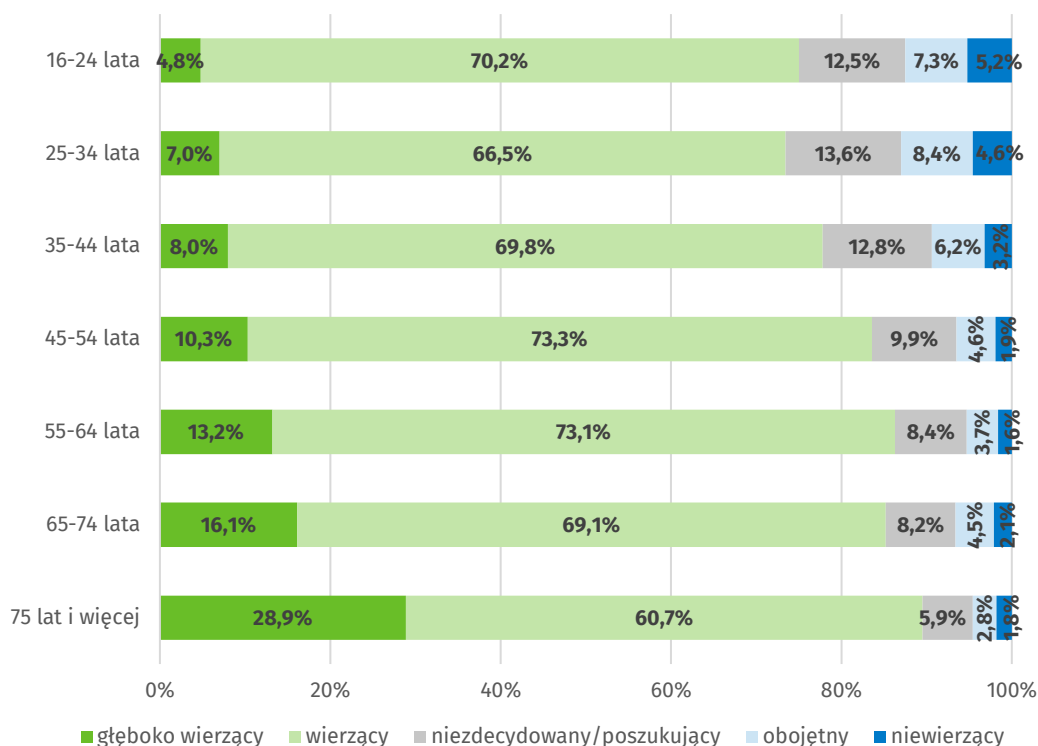
Niespełna 81% mieszkańców Polski określiło się jako osoby wierzące albo głęboko wierzące, natomiast 3% jako niewierzące.

Wykres 1. Stosunek do wiary religijnej^b (w % osób w wieku 16 lat i więcej)

b Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Która z wymienionych odpowiedzi najlepiej oddaje Pana/Pani stosunek do wiary?”

Wykres 2. Stosunek do wiary religijnej^b według wieku (w % osób w wieku 16 lat i więcej)

b Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Która z wymienionych odpowiedzi najlepiej oddaje Pana/Pani stosunek do wiary?”

Stosunek mieszkańców Polski do wiary jest zróżnicowany w zależności od wieku. Najniższy odsetek osób wierzących (deklaracje: głęboko wierzący i wierzący) odnotowano w grupie wieku 25-34 lata (74%) oraz 16-24 lata (75%). Te grupy wieku charakteryzują się też relatywnie najwyższymi odsetkami osób niewierzących (po około 5%) i obojętnych religijnie (około 7%-8%). Osób wierzących przybywa wraz z wiekiem. Najwyższe odsetki zanotowano wśród najstarszych mieszkańców Polski (75 lat i więcej) – 90% oraz w grupie wieku 55-64 lat – 86%. Wpływ wieku jest najbardziej widoczny w przypadku osób głęboko wierzących. Odsetek osób głęboko wierzących w najmłodszej z analizowanych grup wieku wynosi niecałe 5% i jest ponad trzykrotnie niższy niż wśród osób w wieku 65-74 lata i sześciokrotnie niższy niż wśród osób w wieku 75 lat i więcej (29% głęboko wierzących).

Odsetek osób głęboko wierzących rośnie wraz z wiekiem - od 5% wśród najmłodszych (w wieku 16-24 lata) do 29% wśród najstarszych mieszkańców Polski.

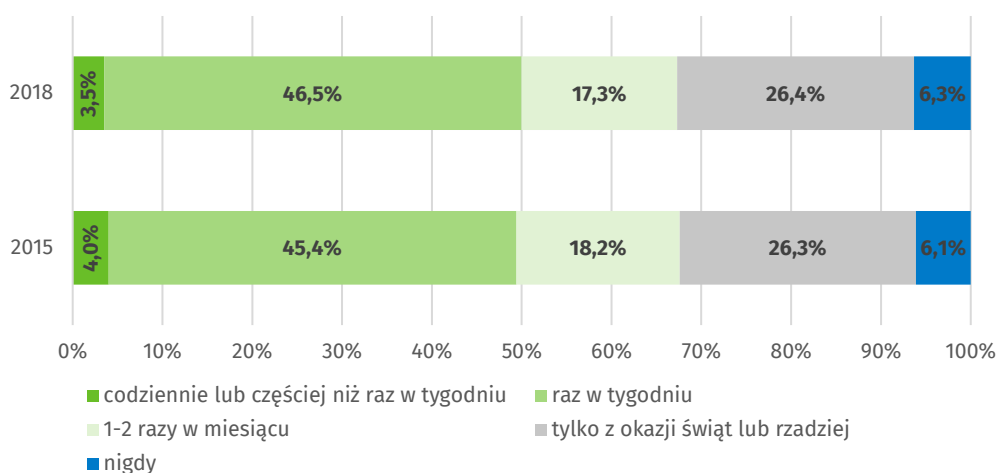
Uczestnictwo w mszach, nabożeństwach lub spotkaniach religijnych

Ważnym przejawem zinstytucjonalizowanego wymiaru religijności jest uczestnictwo w praktykach religijnych takich jak msze św., nabożeństwa i spotkania religijne. W świetle Badania spójności społecznej połowa mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej uczestniczy w nich co najmniej raz w tygodniu, z czego niespełna 4% „chodzi do kościoła” codziennie lub częściej niż raz w tygodniu. Nieco ponad 17% uczestniczy w zbiorowych praktykach religijnych 1-2 razy w miesiącu, a przeszło 26% - tylko z okazji świąt lub rzadziej. Niewiele ponad 6% w ogóle nie uczestniczy w tego typu praktykach religijnych.

Połowa mieszkańców Polski uczestniczy w mszach św., nabożeństwach, spotkaniach religijnych przynajmniej raz w tygodniu.

Częstotliwość uczestnictwa mieszkańców Polski w przedstawionych tu praktykach religijnych pomiędzy rokiem 2015 a 2018 nie zmieniła się znacząco.

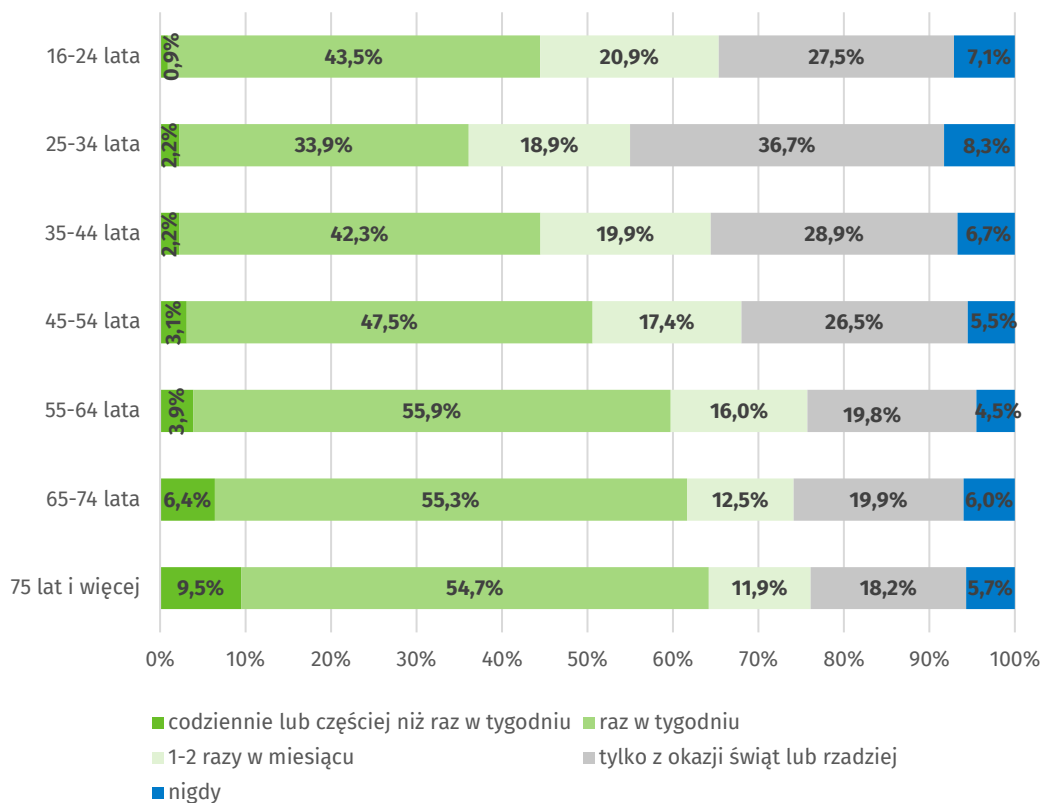
Wykres 3. Uczestnictwo w mszach i nabożeństwach^c (w % osób w wieku 16 lat i więcej)

c Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Poza sytuacjami szczególnymi (śluby, pogrzeby itp.), jak często mniej więcej bierze Pan/Pani udział w mszach, nabożeństwach lub spotkaniach religijnych?”

Częstotliwość uczestnictwa w wymienionych praktykach religijnych różni się w zależności od wieku. Najbardziej uczestniczą w nich osoby w wieku 25-34 lata. W grupie tej odnotowano najniższy odsetek osób, które odbywają praktyki religijne raz w tygodniu lub częściej – 36% oraz najwyższe odsetki osób praktykujących „tylko z okazji świąt lub rzadziej” (niecałe 37%) albo w ogóle niepraktykujących – przeszło 8%. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób częściej uczestniczących w mszach i nabożeństwach (raz w tygodniu lub częściej) od niespełna 45% wśród osób w wieku 35-44 lata do 64% - wśród osób mających 75 lat i więcej. Wzrost ten jest szczególnie widoczny w grupie osób praktykujących najczęściej. Wśród najstarszych mieszkańców Polski odnotowano bowiem najwyższy odsetek (9,5%) osób praktykujących częściej niż raz w tygodniu. Wskaźnik ten jest przeszło dziesięciokrotnie wyższy niż wśród osób z najmłodszej grupy wieku (16-24 lata), w której to grupie wyniósł on niespełna 1%.

Wykres 4. Uczestnictwo w mszach i nabożeństwach^c według wieku (w % osób w wieku 16 lat i więcej)

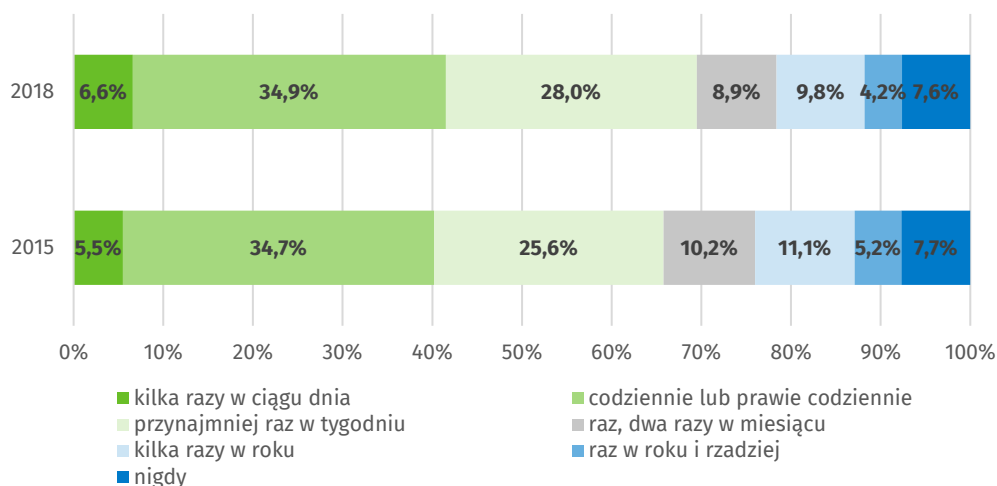
c Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Poza sytuacjami szczególnymi (śluby, pogrzeby itp.), jak często mniej więcej bierze Pan/Pani udział w mszach, nabożeństwach lub spotkaniach religijnych?”

Częstotliwość modlitwy

Jednym z wymiarów religijności prywatnej jest modlitwa. Osoba wierząca może modlić się zarówno podczas uczestnictwa w rytuale (np. na mszy św. czy nabożeństwie) jak i w samotności lub z rodziną. Modlitwa może mieć więc charakter zarówno indywidualny jak i zbiorowy. W 2018 r. prawie 42% mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej modli się prawie codziennie lub częściej (np. kilka razy w ciągu dnia), a 28% - raz w tygodniu. Rzadziej (1-2 razy w miesiącu) modli się niespełna 9% osób, a kilka razy w roku - około 10%. Przeszło 4% osób modli się bardzo okazjonalnie (raz w roku lub rzadziej), a niespełna 8% nigdy się nie modli. W stosunku do roku 2015 zanotowano jedynie nieznaczne zmiany: niewielki wzrost odsetka osób modlących się często tj. raz w tygodniu (o 2 p. proc.) i kilka razy w ciągu dnia (o 1 p. proc.) oraz nieznaczne spadki (po około 1 p. proc.) odsetka osób modlących się rzadko (raz, dwa razy w miesiącu lub rzadziej).

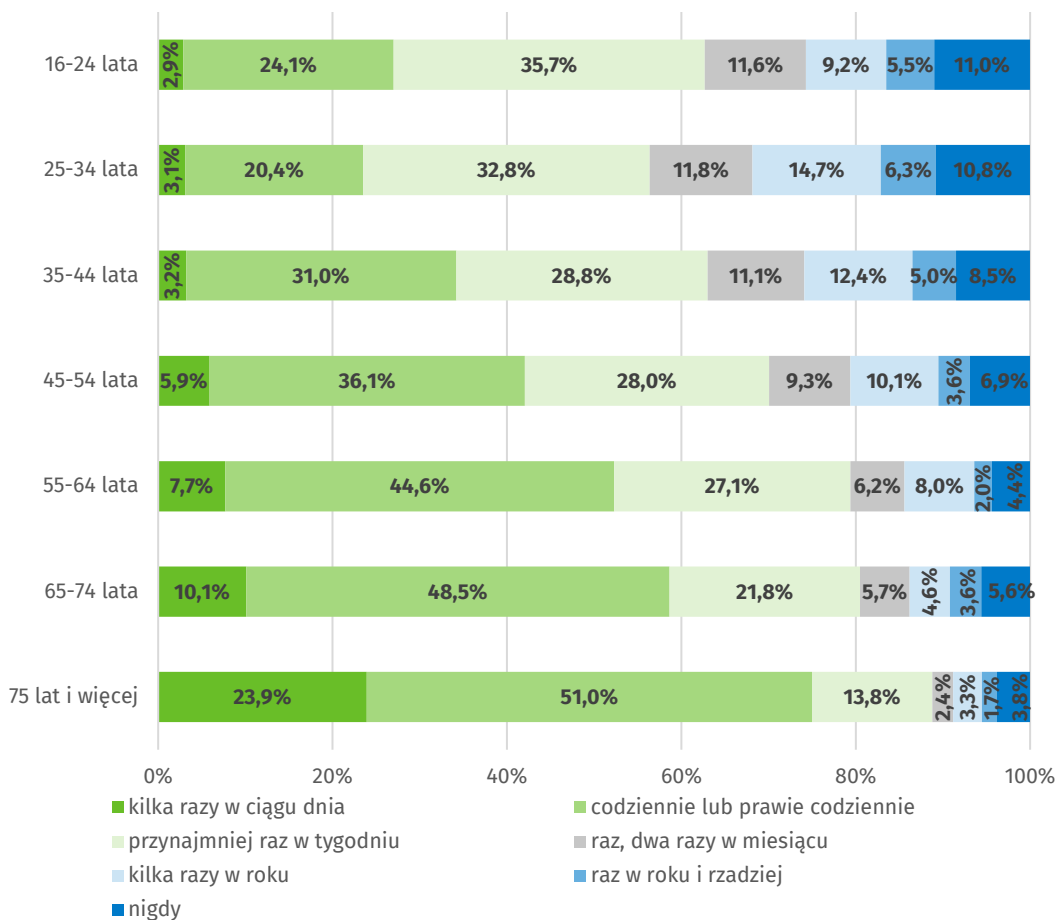
Okolo 42% osób w wieku 16 lat i więcej modli się prawie codziennie lub częściej.

Wykres 5. Częstotliwość modlitwy^d (w % osób w wieku 16 lat i więcej)

d Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Jak często się Pan/Pani modli?”

Wykres 6. Częstotliwość modlitwy^d według wieku (w % osób w wieku 16 lat i więcej)

d Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Jak często się Pan/Pani modli?”

Bardzo duży wpływ (podobnie jak w przypadku uczestnictwa w mszach i nabożeństwach) na częstotliwość modlitwy ma wiek. Najbardziej modlącą się grupą są osoby w wieku 25-34 lata. Nieznacznie częściej modlą się osoby młodsze (w wieku 16-24 lata). Poza tym częstotliwość modlitwy rośnie wraz z wiekiem. Szczególnie mocno zaznacza się to w przypadku częstej modlitwy (tzn. prawie codziennie lub częściej). W 2018 r. prawie codziennie lub częściej modli się od ok. 24% osób w wieku 25-34 lata, 27% osób w grupie 16-24 lata do ok. 59% osób w wieku 65-74 lata oraz prawie 75% osób w najstarszej grupie wieku – tj. 75 lat i więcej. Jednocześnie wśród osób najstarszych odnotowano najniższy odsetek osób nigdy nie modlących się. Wynosi on niespełna 4% i jest prawie trzykrotnie niższy niż wśród osób w wieku poniżej 35 lat (ok. 11% nigdy nie modlących się).

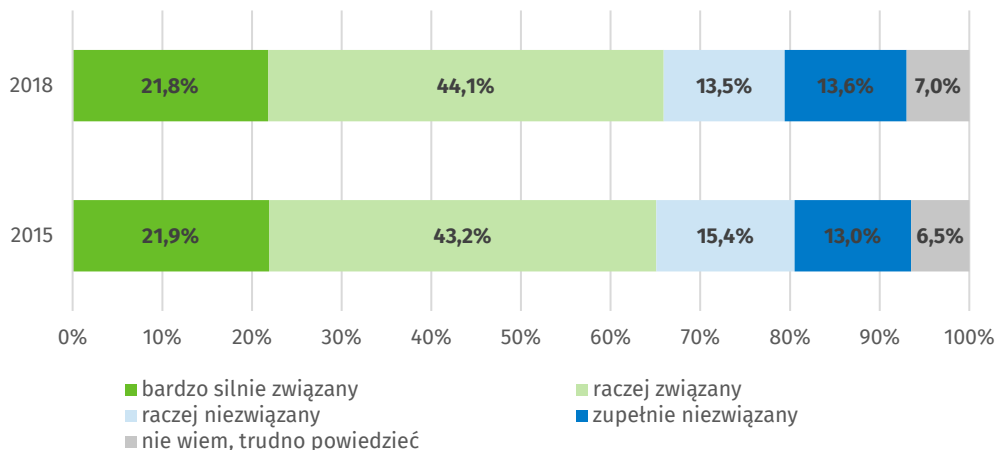
Poczucie związku z parafią, własną wspólnotą religijną

Ocena subiektywnego poczucia związku z parafią, zbozem, kościołem lokalnym stanowi ważne dopełnienie obrazu religijności i znaczenia instytucji wyznaniowych w życiu mieszkańców Polski. Miara ta uwzględnia bowiem nie tylko aspekt religijny ale także instytucjonalno-wspólnotowy. Parafie, kościoły lokalne poza funkcją typowo religijną odgrywają bowiem także ważną rolę społeczną.

W 2018 r. związek ze swoją parafią, zbozem, kościołem lokalnym czy własną wspólnotą religijną odczuwa ok. 66% mieszkańców Polski w wieku 16 lat i więcej, w tym prawie 22% określa ten związek jako bardzo silny. Brak poczucia więzi z parafią deklaruje przeszło 27% osób, w tym prawie 14% wyraża zupełny brak poczucia związku. Wyniki badania wskazują, że poziom autoidentyfikacji z parafią, własną wspólnotą wyznaniową w stosunku do roku 2015 pozostał praktycznie na niezmiennym poziomie.

Około 66% mieszkańców Polski odczuwa związek ze swoją parafią, wspólnotą religijną, w tym niespełna 22% czuje się z nią bardzo silnie związana.

**Wykres 7. Poczucie związku z parafią, własną wspólnotą religijną^e
(w % osób w wieku 16 lat i więcej)**

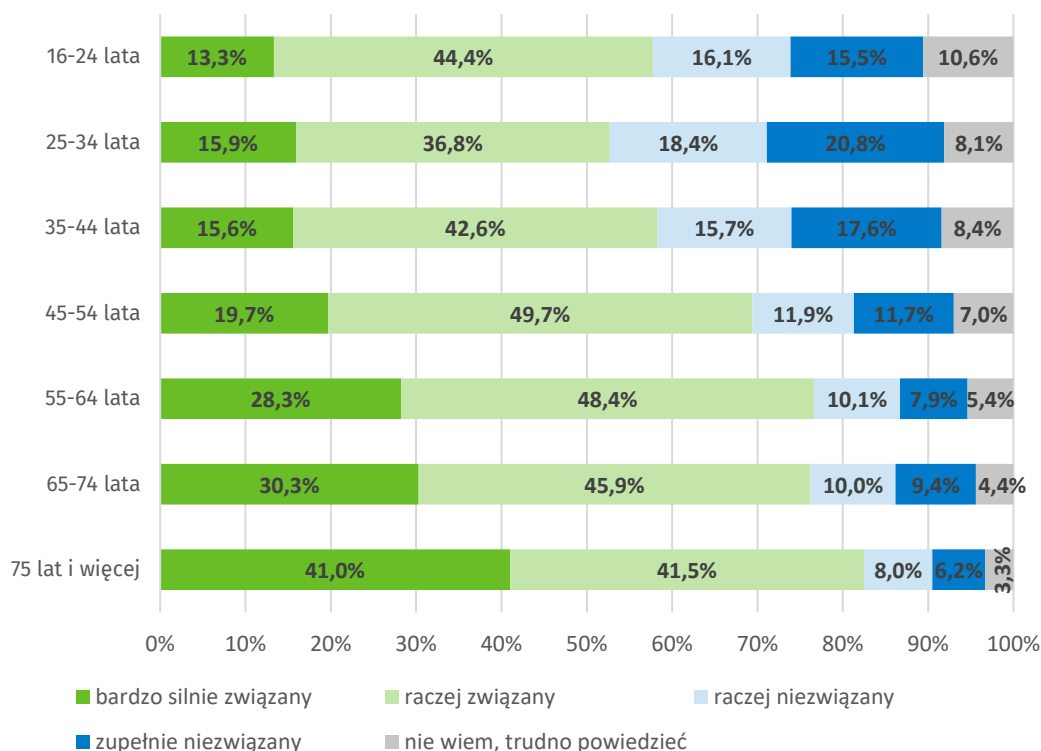

^e Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Czy i na ile silnie czuje się Pan/Pani związany(-na) z parafią, zbozem, kościołem lokalnym, własną wspólnotą religijną?”

Poczucie związku z parafią, wspólnotą religijną to kolejny aspekt życia religijnego, na który znacząco wpływa wiek. Podział na grupy wieku pozwala wyodrębnić trzy podejścia do identyfikacji ze wspólnotą religijną. Pierwsze – to podejście osób młodszych (w wieku 16-44 lata), wśród których poziom autoidentyfikacji z parafią jest relatywnie najniższy i kształtuje się na poziomie 53-58%, a brak poczucia związku z parafią odczuwa od 32% do 39% osób. Drugie – reprezentują osoby starsze (w wieku 55 lat i więcej) z wysoką identyfikacją z parafią wynoszącą od 76% do prawie 83%. W grupie tej odsetek osób nieodczuwających związku z parafią nie przekracza 20%. Trzecie podejście – dotyczy osób w średnim wieku (45-54 lata), których identyfikacja z parafią plasuje się pomiędzy dwiema omawianymi wcześniej grupami wieku. W grupie tej więź z parafią odczuwa ok. 69% osób, w tym niespełna 20% czuje z nią bardzo silny związek; przeciwne odczucia (tzn. brak poczucia związku z parafią) ma blisko 24% osób w tym wieku.

Poczucie więzi z parafią, własną wspólnotą religijną zależy od wieku. Związek z parafią deklaruje od 53% osób w wieku 25-34 lata do około 83% osób w wieku 75 lat i więcej.

**Wykres 8. Poczucie związku z parafią, własną wspólnotą religijną^e według wieku
(w % osób w wieku 16 lat i więcej)**

^e Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Czy i na ile silnie czuje się Pan/Pani związany(-na) z parafią, zbozem, kościołem lokalnym, własną wspólnotą religijną?”

Opracowanie merytoryczne:
**Departament Badań Społecznych
Wydział Badań i Analiz Jakości Życia
i Kapitału Społecznego**
Paweł Ciecieląg
Anna Bieñkuńska
Tel: 22 608 36 43
e-mail: p.ciecielag@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Dawidziuk
Tel: 22 608 3475, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami

tel.: 22 608 34 91, 22 608 38 04

faks: 22 608 38 86

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Folder „Życie religijne w Polsce”](#)

[Publikacja „Jakość życia w Polsce w 2015 r. Wyniki Badania spójności społecznej”](#)

[Publikacja „Terytorialne zróżnicowanie jakości życia w Polsce w 2015 r.”](#)

[Notatka informacyjna „Struktura administracyjna Kościoła katolickiego w Polsce i podstawowe statystyki.”](#)

[Publikacja „500 lat Reformacji w Polsce”](#)

[Publikacja „1050 lat chrześcijaństwa w Polsce”](#)